

USTANOVA »FUNDACIJA POTI MIRU V POSOČJU«
Gregorčičeva 8, 5222 Kobarid, Slovenija

+386 (0)5 38 90 166 / 167
+386 (0)5 38 90 168
fundacija.potimiru@siol.net
www.potmiru.si

PROGRAM DELA

USTANOVE »FUNDACIJA POTI MIRU V POSOČJU«

ZA LETO 2016

UVOD

Leta 2015 se za Fundacijo zaključuje uspešno petletno obdobje, ki je na osnovi sklepa Vlade Republike Slovenije št. 30301-6/2010/4 imelo zagotovljeno financiranje svojega osnovnega delovanja s strani treh ministrstev – Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti ter Ministrstvo za obrambo. Del sredstev so v letu 2015 prispevale tudi Občine Bovec, Kobarid, Tolmin in Miren Kostanjevica. Vsako leto pa se povečuje tudi lastni delež sredstev.

Na Vlado RS je bil 1.12.2015 posredovano medresorsko usklajeno gradivo nadaljevanje projekta *Poti miru od Alp do Jadrana*, ki ga bodo tudi v obdobju 2016–2020 sofinancirala vsa tri ministrstva. Kot posledica zaključka dveh projektov čezmejnega sodelovanja, s pomočjo katerih smo izvedli veliko različnih aktivnosti in omogočili zaposlitve ter zakasnelosti izvajanja programov v novi finančni perspektivi 2014–2020, bo leta 2016 verjetno okrnjen obseg delovanja Fundacije.

Glede na obeleževanje stoletnic dogodkov v prvi svetovni vojni v letih 2014–2018 pa pričakujemo veliko možnosti sodelovanja v mednarodnem prostoru in nadaljevanje porasta obiska Poti miru in zgodovinskih točk.

POT MIRU OD ALP DO JADRANA

Nadaljevali bomo z razvojem, promocijo in trženjem Poti miru, ki postaja vedno bolj prepoznavna povezovalka krajev, ljudi in institucij na prostoru vzdolž nekdanje soške fronte. V sodelovanju s številnimi slovenskimi in italijanskimi partnerji na čezmejnem območju bomo nadgrajevali aktivnosti, ki smo jih začeli v okviru čezmejnega projekta Poti miru-Via di pace (ureditev in nadgradnja posameznih zgodovinskih točk, enotno označevanje, skupna promocija in trženje...).

Pri razvoju blagovne znamke *Poti miru od Alp do Jadrana* bomo še naprej aktivno sodelovali s Slovensko turistično organizacijo, RDO Smaragdna pot, LTO-ji, TIC-i, občinami, društvi in turističnimi ponudniki. Poti miru in njene posamezne dele (predvsem muzeje na prostem) bomo stalno vzdrževali in dopolnjevali z dodatno informatiko ter poskrbeli za zagotavljanje varnosti obiskovalcev. Posamezne točke bomo opremili z vpisnimi knjigami in žigi ter nadgradili s sodobnimi interaktivnimi predstavitvami (IKT tehnologija), ki bodo povečali zanimanje obiskovalcev in vedenje o prvi svetovni vojni. Ker smo novembra 2015 izdali nov vodnik o *Poti miru od Alp do Jadrana* pričakujemo več ljudi, ki bodo več dni hodili po Poti miru.

Poti miru se je v letu 2015 razširila tudi na bohinjsko stran in tako glavno frontno črto povezala z zaledjem soške fronte in Bohinjsko železniško progo, kjer se nahaja tudi veliko število ostalin. Izdelali smo tudi skupno promocijsko zgibanko. Sodelovanje z bohinjsko stranjo bomo še nadgradili, k sodelovanju pa bomo z raziskovalnimi in promocijskimi aktivnostmi pritegnili tudi druga območja nekdanjega zaledja (Vipavska dolina, Cerkljansko-Idrijsko-Logaško območje, Kranjska Gora, ...).

Izpostavili bomo ozkotirno železnico Kobarid–Čedad in jo nadgradili z dodatno informatiko.

V kolikor bomo pridobili sredstva Ministrstva za kulturo bomo obnovili kakšnega izmed spomenikov ali obeležij prve svetovne vojne.

Vključevali se bomo v pobude različnih organizacij, povezanih z dediščino soške fronte. Ena takih je pobuda radioamaterjev za postavitev informacijske table na mestu nekdanje radijske postojanke na planini Lemovje nad vasjo Soča.

Poti miru bi v naslednjih letih radi razširili na celotno območje nekdanje jugozahodne fronte, zato bomo spodbudili sodelovanje z organizacijami v Dolomitih, Južni Tirolski, Karniji in na Koroškem.

ŠTUDIJSKO – RAZISKOVALNA DEJAVNOST

Monografija *Cvetje-Mengore v viharju vojne 1915-1917*

Pripravljamo zelo obsežno publikacijo avtorja Lovra Galica o dogodkih na tolminskem mostišču v času soške fronte. Izid knjige načrtujemo v letu 2016. Želimo jo predstaviti čim širšemu krogu bralcem v Posočju, na Goriškem in tudi v Zagrebu, od koder izhaja avtor knjige.

Udeležba na znanstvenih simpozijih in konferencah

Kot vsako leto do sedaj, se bomo tudi v 2016 udeležili vsaj ene konference ali simpozija, kjer bomo predstavili *Pot miru od Alp do Jadrana* oz. določeno tematiko, povezano s prvo svetovno vojno.

Razstave

V preteklih letih smo naredili razstave o letalstvu na soški fronti »Na krilih zgodovine« ter dve razstavi ciklusa razstav o vlogi žensk v 1. svetovni vojni (»1914 - Položaj žensk na predvečer vojne« ter »1915 – Ženske v zaledju soške fronte«). V letu 2016 bomo nadaljevali z gostovanjem teh dveh razstav v različnih krajih po Sloveniji in Italiji.

V sodelovanju z ZRC SAZU ter Filozofsko fakulteto Univerze v Ljubljani bomo tudi v letu 2016 naredili novo razstavo o ženskah v prvi svetovni vojni, ki bo posvečena hrani. V okviru otvoritve razstave bomo predstavili tudi ponatis kuharske knjige *Varčna kuharica* avtorice Marije Remec iz leta 1915, ki je pred 100 leti zbrala več kot 400 varčnih receptov. K pripravi nekaterih jedi iz kuharske knjige bomo povabili tudi lokalne gostilne.

V sodelovanju z zainteresiranimi občinami bomo v posameznih krajih postavili razstave na prostem s fotografijami iz časa soške fronte.

V letu 2015 smo v sodelovanju s Slovenskim veleposlaništvom na Češkem ter Vojaško zgodovinskim inštitutom iz Prage izdelali razstavo »Spomini na soško fronto«, v pripravi pa je tudi spremna brošura v češkem jeziku o soški fronti in Poti miru. Razstava bo v letu 2016 potovala po številnih krajih na Češkem, zato računamo na povečan obisk Čehov v naslednjih letih.

Želimo si, da bodo naše razstave predstavljene tudi na multimedijски in interaktivni način.

Zgodovinska knjižnica Kobarid

Izposoja gradiva se vsako leto povečuje, tako preko medknjižnične izposoje kot neposredno preko nas. Glede na finančne zmožnosti bomo še naprej nabavljali nove knjige, jih vpisovali v sistem Cobiss ter poskrbeli za čim večjo promocijo knjižnice.

Evidenca padlih vojakov v prvi svetovni vojni

Število oseb iz Slovenije in drugih evropskih držav, ki se na nas obrnejo pri iskanju podatkov o padlih vojaki v prvi svetovni vojni, iz leta v leto narašča. Tudi v letu 2016 bomo nadaljevali z aktivnostmi iskanja podatkov, kje so posamezni vojaki pokopani. Pri iskanju sodelujemo tudi z institucijami, ki na italijanski strani skrbijo za pokopališča in kostnice padlih vojakov. Velika želja ostaja manjkajoči popis padlih avstro-ogrskih vojakov na Goriškem in Krasu (na slovenski in italijanski strani). Aktivno sodelujemo tudi pri aktivnostih zbiranja podatkov za vse padle slovenske vojake v prvi svetovni vojni, ki ga vodi Inštitut za novejšo zgodovino.

TURISTIČNA DEJAVNOST IN PROMOCIJA

Prizadevali si bomo za nadgrajeno sodelovanje s slovenskimi in italijanskimi turističnimi ponudniki vzdolž celotne *Poti miru od Alp do Jadrana* ter medsebojno promocijo in trženje. Pred kratkim je bil podpisan dogovor med Slovensko turistično organizacijo ter Fundacijo in Agencijo za turizem Furlanije Julijske krajine o sodelovanju za nadaljnji razvoj in promocijo čezmejnega zgodovinskega turizma. Ponudniki bodo označeni z znakom *Poti miru*, svoje prostore opremili s fotografijami in promocijskim materialom, gostinci pa v svojo ponudbo vključili »vojaške jedi«. Pri teh ponudnikih bomo prodajali naše izdelke (majice, vodnike, knjige, magnetke, itd.) ter s tem povečali lasten vir zaslužka.

V Informacijskem centru Pot miru v Kobaridu, ki ga je leta 2015 obiskalo skoraj 25000 ljudi, bomo dopolnili ponudbo lokalnih turističnih proizvodov in izdelkov ter s tem poskušali še dodatno povečati prodajo. Na razpolago bomo imeli promocijski material o krajih vzdolž Poti miru, zamejstva in drugih krajev Slovenije. Dodatno bomo izpostavili ponudbo in promocijski material, ki je povezan s Potjo miru in soško fronto. **Interaktivno razstavo**, ki smo jo v okviru čezmejnega projekta *Alisto-Na krilih zgodovine* dopolnili z zanimivim simulatorjem letenja, bomo še bolj promovirali ter jo stalno dopolnjevali - tudi z IKT tehnologijo ter signalizacijo, ki bo obiskovalce spomnil na signalizacijo Poti miru na terenu (info table, usmerjevalni količki).

Glede na obeleževanje stoletnic prve svetovne vojne, izkušnje v 2015 ter povpraševanje domačih in tujih agencij po **vodenih programih**, predvidevamo tudi v letu 2016 dodaten porast vodenih izletov. V glavni sezoni bomo turistom vsak teden ponudili več vodenih izletov v Zgornjem Posočju. Programi bodo raznoliki in bodo poleg obiska točk prve svetovne vojne, ponudili tudi spoznavanje drugih krajev, dediščine in doživetij ter ponudnikov. Izvajali bomo tudi raznolika izobraževanja za vodnike in turistične ponudnike, med drugimi tudi izobraževanja na temo prehrane v prvi svetovni vojni. K sodelovanju bomo pritegnili čim več turističnih agencij in skupaj z njimi ustvarili zanimive turistične pakete.

Izdelali bomo raznolik **promocijski material**, tudi v jezikih drugih narodov, ki so se borili na soški fronti.

Stalno bomo nadgrajevali **spletno stran** www.potimiru.si ter ažurno objavljali novice in dogodke na našem **facebooku**, ki je že sedaj precej obiskan.

Tudi v letu 2016 bo od maja do septembra delovala **informacijska točka na Kolovratu**, kjer bo informator prodajal naše izdelke in zemljevide ter bil na razpolago za vodenje. Obenem pa bomo lahko sledili obisku Kolovrata, kar je izredno pomembno.

Sodelovali bomo tudi s **Slovenske turistične organizacije**. V letu 2016 bomo Pot miru predstavili na sejmu na Dunaju (informator bo predstavnik LTO Sotočje) in Bruslju (informator bo predstavnik TIC Brda). Konec leta 2015 jim bomo predstavili opravljene aktivnosti v 2015, rezultate in analizo obiska najpomembnejših točk ter se pogovorili o nadaljnjem sodelovanju v 2016. Nadaljevali bomo z odličnim sodelovanjem z predstavništvom STO v Milanu in skupnimi promocijskimi akcijami na temo Poti miru. Še naprej si bomo prizadevali aktivno sodelovati z Agencijo za turizem Furlanije Julijske krajine.

PRIREDITVE

V sodelovanju z drugimi lokalnimi partnerji bomo tudi v letu 2016 organizirali več pohodov po različnih odsekih *Poti miru od Alp do Jadrana*. Sodelovali bomo pri več prireditvah, namenjenih obeleževanju stoletnic dogodkov na soški fronti. V letu 2016 bo stoletnica izgradnje Spominske cerkve Svetega Duha na Javorci ter Ruske kapelice pod Vrščem.

V naših galerijskih prostorih bomo gostili najmanj dve razstavi, povezani s prvo svetovno vojno ter druge dogodke.

Z Inštitutom za slovensko kulturo, Občino Kobarid, JSKD OI Tolmin ter drugimi partnerji bomo nadaljevali z organizacijo tradicionalne prireditve »Skupni slovenski kulturni prostor«. Tudi letos bomo sodelovali pri organizaciji tradicionalnega pohoda prijateljstva med Čenebolo in Podbelo.

Z različnimi organizacijami iz Čedadu ter Občinama Kobarid in Tolmin bomo na Kolovratu organizirali tradicionalni spominski dogodek »Vojna deli, glasba združuje«, v katerem sodelujejo mladi iz naše doline, Benečije, Čedadu ter Beljaka.

Kot vsako leto bomo Društvu Peski 1915-1917 pomagali pri soorganizaciji spominske slovesnosti z mašo za padle v prvi svetovni vojni pod vrhom Mrzlega vrha.

Tudi v letu 2016 bo, v okviru projekta »Isonzo Expresz«, dolino Soče ponovno obiskalo več sto madžarskih gostov. Aktivno se bomo vključili tudi v program spominskega vlaka Redipulja – Kobarid, ki ga dva krat na leto organizira Pro loco Fogliano-Redipuglia. Z dediščino prve svetovne vojne bomo sodelovali tudi v projektu Tolmin – Alpsko mesto 2016.

MEDIJI

V letu 2015 je bila Pot miru veliko prisotna v domačih in tujih medijih, obiskali so jo svetovno znani zgodovinarji in publicisti. Zaradi stoletnic prve svetovne vojne zanimanje novinarjev za to tematiko opazno narašča. Glede na to, da se bodo v letu 2016 obeleževale stoletnice posameznih dogodkov na soški fronti (zavzetje Gorice, izgradnja Javorce in Ruske kapelice), pričakujemo velik porast novinarjev. Trudili se bomo, da bo javnost izvedela kar največ pozitivnih informacij o Poti miru od Alp do Jadrana. Še naprej bomo urejali stran o Posočju za beneški časopis Dom ter za Sočasnik in Goriško pripravljali različne prispevke o prvi svetovni vojni, soški fronti in Poti miru.

PRIPRAVA NOVIH DRŽAVNIH, ČEZMEJNIH, TRANSNACIONALNIH PROJEKTOV

Z različnimi partnerji v regiji in v širšem slovenskem in mednarodnem prostoru zbiramo ideje za pripravo novih projektov, ki jih bomo v naslednjih letih prijavljali na čezmejne, transnacionalne in slovenske razpise. V sodelovanju z različnimi razvojnimi centri smo dediščino prve svetovne vojne vključili v lokalne razvojne strategije, kar je osnova za razpise preko LAS. V sodelovanju s 5 LAS-i se bomo posvetili raziskovanju in predstavitvi zaledja soške fronte, vzdolž nekdanje frontne črte pa nadgradili muzeje na prostem in izvedli izobraževanja za vodnike in ponudnike.

Prav tako je Pot miru in dediščina prve svetovne vojne eden izmed sestavnih delov RRP-ja Goriške statistične regije in eden od regijskih projektov, v katerem so vključene vse občine Severno Primorske regije.

V sodelovanju s partnerji, s katerimi smo sodelovali pri čezmejnem (SLO-ITA) projektu Pot miru-Via di pace, bomo pripravili nov projekt za novo finančno perspektivo, ki bo pomenil njegovo nadgradnjo. Na pobudo madžarske organizacije SOLTUB ter v sodelovanju s Posoškim razvojnim centrom kot vodilnim partnerjem smo tematiko dediščine prve svetovne vojne prijavili na Transnacionalni program Danube. Namen projekta je povečati vedenje o prvi svetovni vojni v državah podonavskega prostora, povezati institucije, ki se ukvarjajo s to temo, razviti (po zgledu Poti miru) zgodovinske poti ter izvesti promocijske aktivnosti. Rezultate prvega kroga izbora pričakujemo spomladi 2016.

V sodelovanju z Občinama Bovec in Kranjska Gora pripravljamo projekt Vršiška cesta, ki jo imenujemo tudi Ruska cesta, ki bi ga radi prijavili na Program čezmejnega sodelovanja Slovenija-Avstrija. Tej prelazni povezavi bi poleg same infrastrukture (ureditev parkirišč) dali tudi zgodovinsko vsebino, vezano na prvo svetovno vojno.

NACIONALNI IN REGIJSKI ODBOR ZA OBELEŽEVANJE STOLETNIC

Tudi v 2016 bomo aktivno delovali v obeh odborih, kjer si s skupnimi močmi prizadevamo za širjenje zgodovinskega spomina na prvo svetovno vojno, zbiranje dogodkov in predstavitev le teh na www.100letprve.si in <http://www.rtvsllo.si/1sv>, promocijo krajev vzdolž nekdanje soške fronte, udeležbo na različnih dogodkih in simpozijih doma in v tujini ter pripravo novih EU projektov.

UNESCO

V sodelovanju z Nacionalnim odborom za obeležitev 100-letnic prve svetovne vojne smo začeli s pripravo aktivnosti za vpis dediščine prve svetovne vojne (Poti miru) na enega od evropskih ali svetovnih seznamov dediščine. Želimo si, da bi to bila mednarodna pobuda vzdolž nekdanje jugozahodne fronte, zato smo k sodelovanju povabili tudi Italijo in Avstrijo.

KADROVSKA ZASEDBA

Želimo si, da bi tudi v 2016 na Fundaciji bilo zaposlenih sedanje število sodelavcev ter da bi preko razpisa Zavoda za zaposlovanje in ob finančni podpori Občine Kobarid za šest mesecev zaposlili dva javna delavca za vzdrževanje muzejev na prostem in Poti miru in mogoče še koga za pomoč v Info centru Poti miru.

FINANCIRANJE

V proceduri je nov sklep Vlade RS za nadaljevanja projekta *Poti miru od Alp do Jadrana* v obdobju 2016-2020, ki ga bodo sofinancirala Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, Ministrstvo za obrambo ter Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. Finančno nas podpirajo nekatere občine, pri nekaterih promocijskih aktivnostih pa tudi LTO-ji in turistični ponudniki ob Poti miru od Alp do Jadrana.

Projektu Poti miru veliko pomembnost pripisujejo tudi druga ministrstva (predvsem Ministrstvo za kulturo), Slovenska turistična organizacija, vse občine, LTO-ji, muzeji, društva, ponudniki in druge organizacije na območju Poti miru, kar nas izredno veseli.

Vedno več sredstev ustvarimo sami s prodajo naših publikacij, spominkov in drugih artiklov ter z vodenimi izleti.

Smo na začetku nove finančne perspektive 2014–2020 in v obdobju obeleževanja stoletnic. Verjamemo, da bomo v sodelovanju z vsemi uspešno nadaljevali z razvojem Poti miru in ohranjanjem spomina na vse padle vojake in opomina na nesmiselnost vojn.

Člani uprave:

Dr. Petra Svoljšak

Dr. Anton Jeglič

Željko Cimprič

Predsednik uprave

Zdravko Likar

USTANOVA
"FUNDACIJA POTI MIRU
V POSOČJU"
Gregorčičeva 8, 5222 Kobarid